

SANIBEL

– snäcksammlarnas paradiset

Sanibel är en av Floridas dolda skatter. Här finns varken köer eller stora hotellkomplex, bara makalösa naturupplevelser, små mysiga hotell och pinfärska skaldjur och fiskar i alla former. Det sköna lugnet får du gratis när du provar fenomenet shelling.

AV MALIN STÅHL HEFVELIN FOTO SUSANNA BLÅVARG

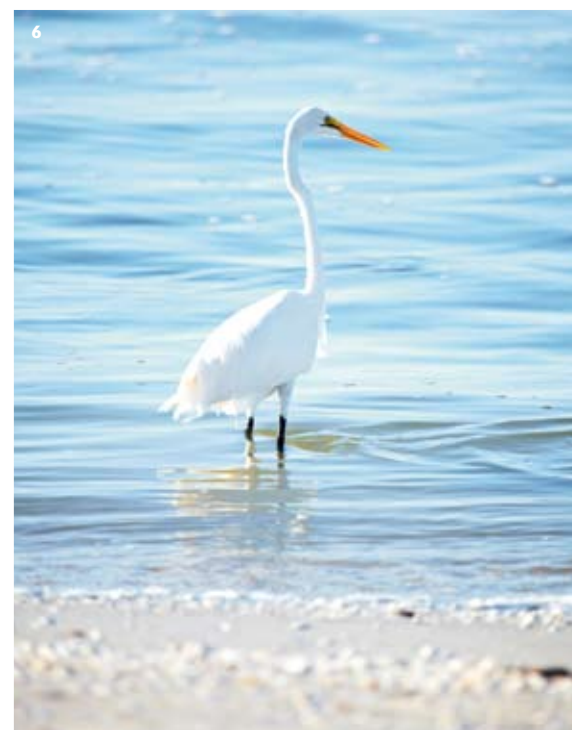
RESÖnjut

PÅ DE VITA SANDDYNERNA på Bowman's Beach är det glest mellan turisterna. Desto fler är snäckorna som har spolats upp under natten från de djupa bankarna i Mexikanska golfen.

SANIBEL – SNÄCKSAMLARNAS PARADIS

”Dagens första föreställning är en flock flamingor som har slagit sig ner för att sköta sina morgonbestyr”

1. ROSA FLAMINGOR avnjuter sin frukost på en av de vattenfyllda slätterna i Ding Darling Nationalpark.
2. SOM KRISTYRSKAPELSER ligger de vita villorna utmed kusten på Cabbage Key och Useppa.
3. EN KAJAKTUR i solnedgången slår det mesta av skönhetsupplevelser.
4. OMHULDAD. Sköldpadda nummer 743 har fått ett nytt skal av plast på djursjukhuset Crow. Varje dag tränar han sjukgymnastik på gräsmattan utanför.
5. STRANDFYND. Alfabetssnäckor, Junonias, olivsnäckor, tulpansnäckor och sanddollar. På Sanibels stränder finns över 400 sorter.
6. EN MORGONPIGG ÄGRETT spanar efter något ätbart vid strandkanten. Sanibel kan skryta med ett av världens rikaste fågelliv.
7. DISKRET OCH NEDTONAT är inget för restaurangerna på Sanibel. Restaurangen The Island Cow gör det på ö-vis, glatt och färgstarkt.
8. VÄLBÄRGAD VÄGG. Drygt 7 500 dollar är värdet på de signerade dollarsedlar som gästerna, under årens lopp, har satt upp i baren på Cabbage Key Restaurant.

PÅ SANIBELS STRÄNDER går folk på ett särskilt sätt. Med blicken svepande framför fötterna tar de några steg, stannar, böjer sig ner, letar i den vita sanden, reser sig och fortsätter gå för att snart upprepa samma procedur på nytt.

Det är ingen säregen slags dans som pågår bland de vita sanddynerna. Det är snäckorna som lockar. Strömmarna i den Mexikanska golfen öser upp mängder av vackra snäckor på Sanibels stränder, dit snäcksamlare från hela världen samlas för att ägna sig åt ”shelling” som fenomenet kallas.

Sanibel och den mindre systerön Captiva formar en lätt böjd arm som sträcker sig ut i golfen från Floridas västkust, och är länkade till fastlandet med en bro. Bron byggdes inte förrän 1963 och fram till dess besparades öarna från den tanklösa exploatering som har fördärvat en stor del av Floridas kuster med stora hotellkomplex och höghus.

Hela två tredjedelar av Sanibel är helt fritt från nybyggnation och har lämnats i sitt naturliga skick; sanddyner och marskräs i norr, mangroveträsk i söder. Inga byggnader får heller vara högre än en palm längs stränderna, vilket betyder att inget hotell med strandläge har fler än två våningar.

Bebyggelsen på Sanibel är koncentrerad till den östra delen av ön, nära bron till fastlandet. Här lever de flesta bofasta och här hittar man också de flesta av öns hotell och några butiker och restauranger.

Det är tidig morgon. Vi har lämnat de välkammade villaträdgårdarna – bakom oss och befinner oss långt inne i nationalparken Ding Darling. Bilen rullar långsamt fram längs grusvägarna som korsar stora, vattenfyllda slätter kantade med mangroveträd.

Dagens första föreställning utgörs av en flock knalligt rosa flamingor som har slagit sig ner mitt i en sjö för att sköta sina morgonbestyr. De putsar sig noggrant på sina långa styltben i den speglade vattenytan som då och då bryts av en hoppande fisk.

Det är lågvatten nu på morgonen och många fåglar passar på att

ta för sig av det smörgåsbord som de blottlagda sjöbottarna bjuder på. Lite längre fram utefter vägen stöter vi på ett kärvt pelikanpar som flyter tätt, tätt ihop i en damm och vid en bro sitter en snövit fågel på pass med blicken stint riktad mot vattenytan, fullständigt oberörd av oss och våra kameror.

Nationalparken som täcker en stor del av Sanibel är döpt efter J.N. ”Ding” Darling, en politisk serietecknare och pionjär inom den amerikanska naturskyddsrörelsen.

Han ritade bland annat den blå gåsen på 1930-talet, en symbol för bevarandet av ett orört djurliv som används av organisationer över hela USA än i dag. Reservatet Ding Darling erbjuder en tillflyktsort för över 220 hotade och utrotningshotade fågelarter, tillsammans med krokodiler, sköldpaddor, delfiner och sjökor.

Efter en sådan naturupplevelse är en stadig frukost nödvändig, och stadiga frukostar finns i överflöd på Sanibel. De flesta restauranger öppnar i ottan för att servera de skaror av morgonpigga pensionärer som har gjort ön till sitt ålderdomshem. På Over Easy Café beställer vi Eggs Benedict, pocherade ägg på en rostad muffin med hollandaisesås och rökt lax. Till det färskpressad juice och stora baljor kaffe med obegränsad påtår.

Efter frukost väntar nya upplevelser.

– Hämta flytvästar och paddlar, vi ses vid kanoterna om två minuter!

Guiden **Judy**, en hurtfrisk scout-typ med dubbelpermanentat hår som inte blir rakare av den fuktiga träskluften, ger oss order och vi lyder snabbt. Vi är en handfull besökare utanför turistcentret Tarpon Bay Explorers mitt i nationalparken Ding Darling som ska delta i dagens kanotexpedition i det känsliga ekosystem som mangroveträsket utgör.

Tidvattnet är på vår sida, vi glider sakta genom de mangrovekantade kanalerna och behöver bara styra lätt med paddlarna. Träd-kronorna sluter sig över oss och formar svala skuggiga tunnlar →

FYRA FANTASTISKA ÖAR:

Sanibel är en sandbarriär i Mexikanska golfen strax utanför Floridas västkust. Här finns 6 000 bofasta, medan den betydligt mindre systerön Captiva bara har 379 invånare. Till ögruppen hör också de små öarna Cabbage Key och Useppa. På Cabbage Key finns inga permanentboende, men väl en året-runt-öppen restaurang och små stugor för uthyrning. Ön Useppa är en privat klubb, där bara medlemmarna får köpa hus. Här hade JF Kennedy ett sommarresidens och i dag är det samlingsplats för dem med väldigt mycket pengar som de inte vill skylta med. På Useppa finns ett par pensionat, som tar emot gäster utan medlemskap.

RESA HIT:

Flyg till Fort Myers via New York. Härifrån tar man sig enklast till Sanibel och Captiva med hyrbil – det går broar från fastlandet till bägge öarna. Till Cabbage Key och Useppa tar man sig med kryssningsfartyg, som går dagligen från norra Captiva.

BO BRA:

På Sanibel och Captiva finns flera lägenhetshotell som är både bra och prisvärda, ofta med pool och restaurang på området. Det går också att hyra privata semesterhus per vecka, se www.leeislandcoast.com.

Sanibel Inn. Rymliga, fräscha lägenheter med eget kök och balkong som vetter mot stranden. Plats för 2–4 personer. Pris från 130 dollar/dygn. www.sanibelcollection.com.

South Seas Resort. Resort som täcker större delen av Captiva. Här finns dubbelrum från 145 dollar och stugor för 365 dollar per dygn. Barn under 16 år bor gratis. www.south-seas-resort.com.

Cabbage Key. Hyr en avskild stuga för 2–6 personer på den bilfria ön. Kryssningsfartyg går dagligen från norra Captiva. Pris: 160–210 dollar/dygn. www.cabbagekey.com.

Collier Inn. Ett av den privata medlemsön Useppas få pensionat är ett vackert sekelskifteshus med temapyntade rum. Dubbelrum från 165 dollar per dygn. www.useppa.com/inn.html.

SANIBEL – SNÄCKSAMLARNAS PARADIS

”Gå ut när det är lågvatten, gärna vid fullmåne. Sök med blicken efter det som inte passar in”

omgärdade av förvridna rötter som ner mot vattenbrynet täcks av ostron och havstulpaner. Tystnaden bryts då och då av enstaka fågelkvitter. Träskyltar ser till att vi inte irrar bort oss i det enorma nätet av kanaler som genomkorsar hela träsket.

Det nästan svarta vattnet är stilla. Vi spanar ner i det i hopp om att få syn på sjökon som ska trivas härinne men utan någon tur, även om vi kan lägga ormhalsfågel och vråk till listan över hotade djur vi mött.

När plötsligt ett litet regn faller på oss sitter vi alla som på ett gemensamt kommando helt stilla och bara ser det falla. Fukten ångar av oss nästan innan den hinner sugas upp av kläderna.

Mexikanska golfens vatten flyter fortfarande in i mangroveträsket och fyller på tidvattnet, vi får ta i ordentligt med paddlarna på vägen tillbaka till campen. När jag vecklar ut mig ur kajaken efter tretimmarsuren känner jag en obönhörlig träningsvärk annalkas i armar och rygg.

I och kring Sanibels mangroveträsk levde calusaindianerna redan för 3 500 år sedan. De röjde mangroveskogen och grävde ut kanaler som de kunde färdas på i sina flatbottnade trädstamsbåtar. Calusaindianerna kallas ibland ”de första snäcksammlarna” och de använde havets generösa gåvor till verktyg, redskap, smycken och vapen.

Av det och mycket annat kan man få sitt lystmäte på Sanibels snäckmuseum. Museiintendenten Cheryl Duffy är själv en inbiten snäcksammlare och ger oss sina bästa samlantips.

– Läs tidvattentabellerna och gå ut när det är lågvatten, gärna runt tiden för fullmåne. Ta god tid på dig och sök med blicken efter det som inte passar in.

Cheryl själv har fler snäckor än hon får plats med hemma, så nuförtiden tar hon med sig sina fynd till museets barnhörna istället.

– Jag kan inte låta bli att gå ut då och då. Det rensar sinnet att samla snäckor, förklarar hon.

För den som inte vill plocka sina snäckor själv finns det givetvis alternativ. På shoppingstråket Perriwinkle Road finns butiken med det tungvrickande namnet ”She sells sea shells” där man kan fynda både lokala och importerade snäckor att imponera med hemma. Man kan ju alltid pilla bort prislappen.

Sanibel är på en gång lättsamt och utmanande. Ön är uppdelad i två motsatser; Civilisationen och Naturen. Men i det här fallet tycks de inte kämpa mot varandra som på många andra platser, utan den otämjda träskmarken verkar frodas i skuggan av villakvarteren. Kanske för att den på många sätt är beroende av civilisationen. Även om just nationalparken Ding Darling får vissa medel från staten är många av öns verksamheter beroende av ideella medarbetare och ekonomiska bidrag från privatpersoner.

På det volontärdrivna djursjukhuset Crow mitt på ön tar man varje år emot över 4000 patienter från hela regionen. Hit kommer pelikaner med kroker som fastnat i magen, sköldpaddor som blivit påkörda och fått skalet krossat, föräldralösa krokodilungar och många andra. Förutom traditionell medicin och kirurgi ägnar man sig även åt mer experimentella behandlingar som akupunktur och kinesiska örter.

– Vi försöker rädda alla djur som kommer in, oavsett om det är ett utrotningshotat djur eller en vanlig skogsduva, förklarar Steve Greenstein som är sjukhuschef på Crow.

– Som privatperson finns det också mycket man kan göra för att hjälpa vilda djur att överleva. En sådan enkel sak som att stanna bilen och hjälpa en passerande sköldpadda över vägen kan rädda djurets liv.

Uppifrån fiskgjusens stora bo hörs desperata pip. Den stora grenhärvan är placerad bara några meter över gångvägen ner mot Lighthouse beach och man kan tydligt se hur små fjäderbollar bökar omkring där uppe. När någon av föräldrarna landar i boet med munnen full av mat tystnar pipen genast.

Runt fyrhuset på Sanibels östra spets breder den knarriga sanden ut sig och stora palmer ger behaglig skugga. En shellingpromenad har gett hyfsat resultat (tre valthornsnäckor, en platt sanddollar och några vackra rosa hjärtmusslor) och jag sitter bekvämt i den mjuka sanden efter att ha plockat bort några sylvassa stjärnformade tistlar från rumpan.

I vattenbrynet leker några barn och strax utanför stryker en flock pelikaner vattenytan i halsbrytande fart, kanske på jakt efter småfisk eller bara för skojs skull. En av pelikanerna gör ett uppvisningsdyk och störtar snett ner i vattnet så det skvätter på barnen som skrattar förtjust.

När det börjar skymma dyker en grupp delfiner upp. De pustar och frustar, gör små rusningar och snabba vändningar, de är nästan uppe på land. Fantastiska naturskådespel som detta äger rum på Sanibel varje dag för den som ger sig tid att vänta på dem.

På piren träffar vi sportfiskaren Chris. Han bor på fastlandet och kommer ut till Sanibel för att fiska då och då. Han kastar ut draget och låter det sjunka innan han sakta börjar veva in det, med jämna rörelser. I en tunna nedsänkt i vattnet har han räkor som han använder som bete. Han berättar att han får näbbgädda och havsabborre, och ibland även en haj på kroken.

– Men det mesta tar vi bara en bild av och kastar tillbaka, förklarar han.

På Perriwinkle Road strax bortom fyrhuset ligger restaurangen The Lazy Flamingo. Stämningen är livlig när vi kommer in lite senare på kvällen, stora immiga sejdlar med öl bärs i jämn takt ut till gästerna på den myggnätstäckta verandan. Förutom skaldjur och fisk finns också dagens fångst på menyn. För nio dollar får man sin egen medhavda fisk filead, tillagad på valfritt sätt och serverad med sallad och nyfriterade pommes frites.

Även nästa morgon lyser solen från en klarblå himmel. Vi kör västerut på ön, över den tvåfliga bron till Captiva som är nästa ö i pärlbandet ut i den mexikanska golfen. Här är det om möjligt ännu mer välkommat än på Sanibel. Stora, vita, skinande hus ligger inbäddade bland vajande palmer och fjädriga tallar med långa barr längs vägen. Många av villorna kan hyras veckovis.

I hamnen på norra Captiva sätter vi oss i solen och dinglar med benen i vattnet medan vi väntar på båten som ska ta oss ut till de yttre öarna. →

RES&njut

PINFÄRSK PLATTA. Kokta krabblor och jätteräkor avnjuts med fördel naturella, eventuellt doppade i smält smör.

KLIRRET AV SNÄCKOR som föses ihop med händerna, är det så lycka låter?

SANIBEL – SNÄCKSAMLARNAS PARADIS

Mitt i hamnbassängen ligger en sjöko och flyter. Lite lojt rullar den sin stora kropp runt på rygg och visar upp sina många ärr efter sammanstötningar med båtpropellrar. Det kokosnötslika huvudet guppar sakta i vattenytan, en långsam, vänlig varelse som påminner oss om vårt ansvar att vara varsamma med de varelser som var här först.

Kryssningsfartyget Lady Chatwich tar oss ut på en dagstur till de mindre öarna Cabbage Key och Useppa där husen är stora och kritvita och bilarna lyser med sin frånvaro. Familjen Kennedy hade sommarresidens på Useppa och det var här man planerade invasionen av grisbukten. Den manövern gick som bekant dåligt, men de hade behagliga omgivningar under projekteringen.

I fartygets bar serverar besättningsmännen Piña Coladas och Dquiris i plastglas, och framåt lunch lägger vi till vid Cabbage Key. Vi äter jätteräkor och krabblor som doppas i smält smör och cocktailsås på restaurangens veranda. Runt borden promenerar halvtama sköldpaddor och ibisfåglar och får sig tillkostat en smakbit då och då.

På vägen tillbaka får vi sällskap av en flock delfiner som hoppar i båtens kölvatten. Vi dunkar i båtens reling och tjoar, något som verkar locka till ännu högre hopp och konstner innan de tröttnar och försvinner ut till havs.

Senare samma kväll står jag nere vid Tarpon Bay beach och tittar ut över vattnet. Långt bort vid horisonten skimtar skyskrapor. Det är Fort Myers på fastlandet som påminner om att det fortfarande finns en värld där borta med trafikljus, jobbmöten och dagishämtningar. Men än är det inte dags att vända tillbaka. Först ska jag ta en tur till på stranden och se om jag hittar några fler sanddollar eller kanske rentav en alfabetssnäcka. ●

ÄT GOTT:

På Sanibel och Captiva äter man förstås allra helst det som havet ger. Fisk och skaldjur serveras pinfärska, och ofta friterade i någon form.

The Lazy Flamingo, Sanibel. Klassisk amerikansk diner med fisk och skaldjur i alla former – stekt, friterad, panerad eller i pinnform.

Over Easy Cafe, Sanibel. Frukostställe med suveräna pannkakor och muffins. Veldig populärt – var beredd på att vänta på bord utomhus.

Gramma Dot's, Sanibel. Utmärkt caesarsallad med grillade räkor och ny-friterade krabkakor serveras med utsikt över yachterna i Sanibels marina.

Bubble Room, Captiva. Ett gytter av gamla leksaker, tomteland och filmstjärnesouvenirer fyller den labyrintartade restaurangens många rum. Kul att titta på, men ta med den härliga glasyrtårten och ät någon annanstans.

R.C.Otter's, Captiva. Här kan du äta både frukost, lunch och middag av det enklare slaget; friterad fisk, skaldjur och olika sallader.

HÄRLIGA UTFLYKTER & SAKER ATT SE:

J. N. "Ding" Darling National Wildlife Refuge. På slingan genom nationalparken kan man köra bil, cykla eller promenera i egen takt. Kolla upp när det är lågvatten – då syns fåglar och djur stå och äta i strandkanten. Stängt för biltrafik på fredagar. www.fws.gov/dingdarling.

Tarpon Bay Explorers. Hyr kajak själv eller paddla tillsammans med en naturvetare som lär dig allt om mangroveträsk. Även fisketurer och cykeluthyrning. www.tarponbayexplorers.com.

Bowman's Beach. Tröttnar du på mangroveträsk och fågelskädnung så ta en tur till vad som anses vara Sanibels vackraste strand, som ligger på norra delen av ön.

Djursjukhuset Crow. På sjukhuset för vilda djur finns en välgjord utställning om djursjukhusets historia och verksamhet. Filmer, modeller och live cams in till patienterna. www.crowclinic.org.

Bailey-Matthews Shell Museum. Snäckor, snäckor och så lite fler snäckor. Här finns helt enkelt allt för den molluskintresserade. www.shellmuseum.org